

REFERENCES

1. Allen V. E. *Techniques in Teaching Vocabulary*. Oxford University Press, 1983. 136 p.
2. Brumfit Ch. J. *Communicative Methodology in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1990. 166 p.
3. Бурлаков М. О. Зорова наочність як засіб семантизації іншомовної лексики. *Іноземні мови*. 2005. № 1. С. 20–21.
4. Ellis G., Sinclair B. *Learning to Learn English*. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1994. 386 p.
5. Єрмоленко Л. П. Комунікативний підхід до навчання англійської мови в середній школі. *Іноземні мови*. 2002. № 3. С. 10–11.
6. Коломінова О. О. Формування англомовної лексичної компетенції у молодших школярів. *Іноземні мови*. 2005. № 2. С. 48–50.
7. Scrivener J. *Learning Teaching*. 2003. URL: <http://www.onestopenglish.com/meettheAuthors/ose-authors.htm>

Залакоцька Леся

Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Рокіцька Н. В.

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ

У статті розглядається поняття міжкультурної комунікації. Визначені проблеми підготовки фахівців іноземних мов у процесі міжкультурної комунікації.

This article deals with the concept of intercultural communication. It identifies the problems of foreign language specialists training in the process of intercultural communication.

Ключові слова: міжкультурна комунікація, міжкультурні зв'язки, іноземна мова, діалог культур, міжкультурна компетентність.

У ХХІ столітті багато країн світу переживають швидкі економічні, політичні, соціальні та культурні зміни. Зв'язки між різними націями та культурними групами посилюються. Завдяки цьому зближенню країн і культур, міжособистісне та свідоме спілкування стає все більш важливим. Як для окремої культурної спільноти, так і для кожної людини виникає проблема: з одного боку – підтримка власної культурної ідентичності, з іншого боку – адаптація до зовсім нової культури. Зміни, що відбуваються в суспільстві, зумовлюють і зміну основних вимог до якості та професійної підготовки фахівців іноземних мов. Основне завдання вищої освіти має полягати у якісній підготовці фахівців-лідерів, які будуть не тільки професійно компетентні, але й матимуть інноваційний характер мислення.

Міжкультурні відмінності, співвідношення культури та комунікації, їх взаємозв'язок, роль міжкультурної комунікації у підготовці фахівців іноземних мов досліджували такі зарубіжні науковці як: Ч. Бергер, А. Кребер, Ж.-Р. Ладміраль, Ю. Пассов, Р. Портер. В Україні цим питанням займались

В. Андрущенко, П. Вербицька, І. Дзюба, І. М'язова, В. Манакін та інші. Їхні роботи стосуються практичного опанування іноземної мови. Проте в сучасних умовах необхідно формувати навички міжкультурної комунікації під час навчання іноземної мови, а саме: здатність встановлювати зв'язки між власною та іноземною культурою; бути посередником між цими культурами, а також ефективно розв'язувати можливі конфлікти. Проблема полягає в тому, як якісно здійснити таку підготовку.

Мета дослідження – аналіз міжкультурної комунікації та її роль у підготовці фахівців іноземних мов.

Міжкультурна комунікація – це обмін власними культурними знаннями. Це вербальне та невербальне спілкування людей, які належать до різних національних та культурних спільнот [5, с. 8–9].

Сьогодні іноземні мови є інструментом, який здатний не тільки служити засобом передачі знань, але й виражати особливості поведінки та міжкультурні особливості у світі праці. У багатьох сферах діяльності важливим є певний рівень мовної компетентності, через що висуваються високі вимоги до підготовки студентів університету.

Термін “міжкультурна комунікація” нерозривно пов'язаний із терміном “міжкультурна компетентність”. Міжкультурна компетентність – це ціль міжкультурної комунікації, це здатність ефективно та доцільно спілкуватися в міжкультурних ситуаціях на основі власних культурних знань, умінь та поглядів [1, с. 14–15].

Міжкультурна компетентність людини передбачає готовність до діалогу культур, виходячи з пізнання власної та зарубіжної культури, вміння орієнтуватися у часі та просторі співрозмовника з використанням різних мовних форм. Існує думка, що міжкультурна компетенція може бути набута лише в процесі спілкування. Уміння спілкуватися у діалозі культур вимагає багатьох спеціальних навичок, якими важко опанувати.

Висловлюється теза про те, що між мовою та культурою існує нерозривний зв'язок, і тому, вивчаючи іноземну мову, навички міжкультурного спілкування мають відігравати важливу роль на додаток до формування словникового запасу та граматики.

Окрім мовних навичок, майбутні фахівці також повинні мати чіткі уявлення про правову систему, звичаї, традиції та національний менталітет представників інших культур.

Міжкультурна компетентність розрізняє мовний, комунікативний та культурний рівень. Мовна компетентність означає правильний вибір мовних засобів, вміння використовувати наявний комунікативний досвід у нових ситуаціях. Мовні навички рідної мови вищі, ніж іноземної.

Міжкультурне навчання є важливим індивідуальним кроком розвитку для вчителів та учнів. Вивчення іноземної мови завжди означає знайомство з іноземними культурами. Ми повинні навчитися приймати їх на додаток до власної культури та вважати відмінності, що з'являються, нормальними. Міжкультурне навчання має на меті відкрити мовний доступ до іншомовного світу.

Отже, мета навчання міжкультурної комунікації має полягати у наданні учням можливості спілкуватися з представниками різних культур, пов'язуючи різні системи культурних цінностей і таким чином приймаючи їх поряд із власними та розглядаючи їх як нормальні [2, с. 119–120].

Йдеться не лише про передачу знань, наприклад, у галузі країнознавства, а й про розвиток таких рис особистості, як емпатія та толерантність [2, с. 121–122].

Мета міжкультурного навчання полягає в тому, щоб забезпечити учня комунікативними навичками, щоб уникнути непорозумінь або невдалої комунікації у багатомовному та полікультурному середовищі. Культурні знання завжди повинні базуватися на історії, щоб зрозуміти контекст розвитку культури та протидіяти можливим неправильним трактуванням [3, с. 117–118].

На основі опрацьованого науково-методичного матеріалу можна констатувати, що при підготовці фахівців іноземних мов головною є ідея сумісного і взаємопов'язаного вивчення мови та культури.

Доцільним є використання навчального матеріалу країнознавчого та культурологічного характеру, а також віртуальна подорож до іноземних країн у вигляді презентації, створення путівників, аналіз конкретних прикладів конфлікту культур.

Розвинути комунікативні навички, креативність, здатність розуміти підтекст, емпатійні якості, вміння зіставляти риси культур, знаходити шляхи подолання розбіжностей, – все це можна розвинути, використовуючи такі форми роботи, як аналіз текстів, фото чи відеоматеріалів з міжкультурним змістом, складання діалогів з уявними людьми, які належать до інших культур, проведення дискусій, диспутів, обговорення культурних фактів або артефактів, проблемно-ситуаційний аналіз тощо.

Цікавим і водночас ефективним можуть бути і опрацьовані реальні життєві ситуації, випадки непорозумінь та конфліктів, зумовлених розбіжностями культур, які контактують. Досить продуктивним є спосіб використання стереотипів з метою їх подальшого руйнування та аналізу причин формування невірних уявлень, переконань та уподобань. Студенти повинні навчитись визначати та пояснювати причини культурного непорозуміння, вказувати шляхи їх виправлення, розробляти найбільш ефективні стратегії запобігання комунікативних помилок у майбутньому[4].

Розкрити характер і специфіку міжкультурної комунікації, усвідомити студентами їх значення у своєму професійному становленні, стимулювати потребу в новій інформації, способах вирішення поставлених навчальних завдань, самостійному пошуку і використанні нової інформації допомагають інформаційно-комунікаційні технології. Працюючи з різними джерелами інформації, кожен студент збагачує власний комунікативно-творчий потенціал та культурний досвід.

Головне завдання викладача іноземної мови сьогодні полягає не в простій передачі інформації про ту чи іншу країну та її культуру, а в тому, щоб допомогти студентам зрозуміти, як відбуваються міжкультурні зв'язки, як взаємні сприйняття комунікантів впливають на успішність спілкування.

Важаємо, що підготовка фахівців іноземних мов у процесі міжкультурної комунікації неможлива без оволодіння комунікативними навичками мови, яка вивчається. Навчання іноземних мов повинне бути якісним та ефективним. Таким чином проблема міжкультурної комунікації майбутніх фахівців іноземних мов потребує подальшої розробки в аспекті її методичного забезпечення.

ЛІТЕРАТУРА

1. D. Deardorff. Interkulturelle Kompetenz – Schlüsselkompetenz des 21. Jahrhunderts? // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bertelsmannstiftung.de/bst/de/media/xcms_bst_dms_17145_17146_2.pdf
2. Knapp-Potthoff, Annelie (1997): Interkulturelle Kommunikationsfähigkeit als Lernziel. In: Knapp-Potthoff, Annelie, Martina Liedke (1997): Aspekte interkultureller Kommunikationsfähigkeit. München: Iudicium Verlag: S. 181–205.
3. Thormann, Michael (2001): Konzepte interkulturellen Lernens im Spiegel der Lehrwerkkritik. In: Wazel, Gerhard (Hrsg.) (2001). Frankfurt am Main. Wien u.a.: Lang, S.117–146.
4. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф. С. Бацевич. – К.: Академія, 2004. 343 с.
5. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. / Володимир Миколайович Манакін. – К. : ВЦ “Академія”, 2012. 288 с.

Захарчук Софія

Науковий керівник – канд. пед. наук, викладач Нацюк М. Б.

PERSONALITY-ORIENTED LEARNING: PECULIARITIES OF USAGE

The article is devoted to the implementation of personality-oriented approach in the teaching of the English language. The introduction of a credit-modular system of education in higher education, the main characteristic of which is the transfer of the center of gravity in the educational process from teaching to independent learning activities, leads to changes in learning technologies that should be refocused on self-learning technologies, that will allow to satisfy as much as possible cognitive needs of students and at the same time to realize the purposes and tasks of studying of academic discipline. Time has changed, and the requirements for the person change. Giving basic knowledge to students of English philology at universities, it is necessary to teach students to learn throughout life, to use the acquired knowledge in practical life.

Key words: *personality-oriented learning, innovation, learning technology, modern approaches to learning, education.*

У статті розглядається застосування особистісно-орієнтованого підходу до навчання англійської мови. Зміщення центру навчання на студента в освітньому процесі, де акцент робиться на самостійному вивченні, веде до змін у навчальних технологіях, які потребують переорієнтації на само-навчальні технології, що дозволяє забезпечити когнітивні можливості студентів і водночас реалізувати